5. ಕುದುರೆಯೂ... ಸರದಾರನ ಗಡ್ಡವೂ...

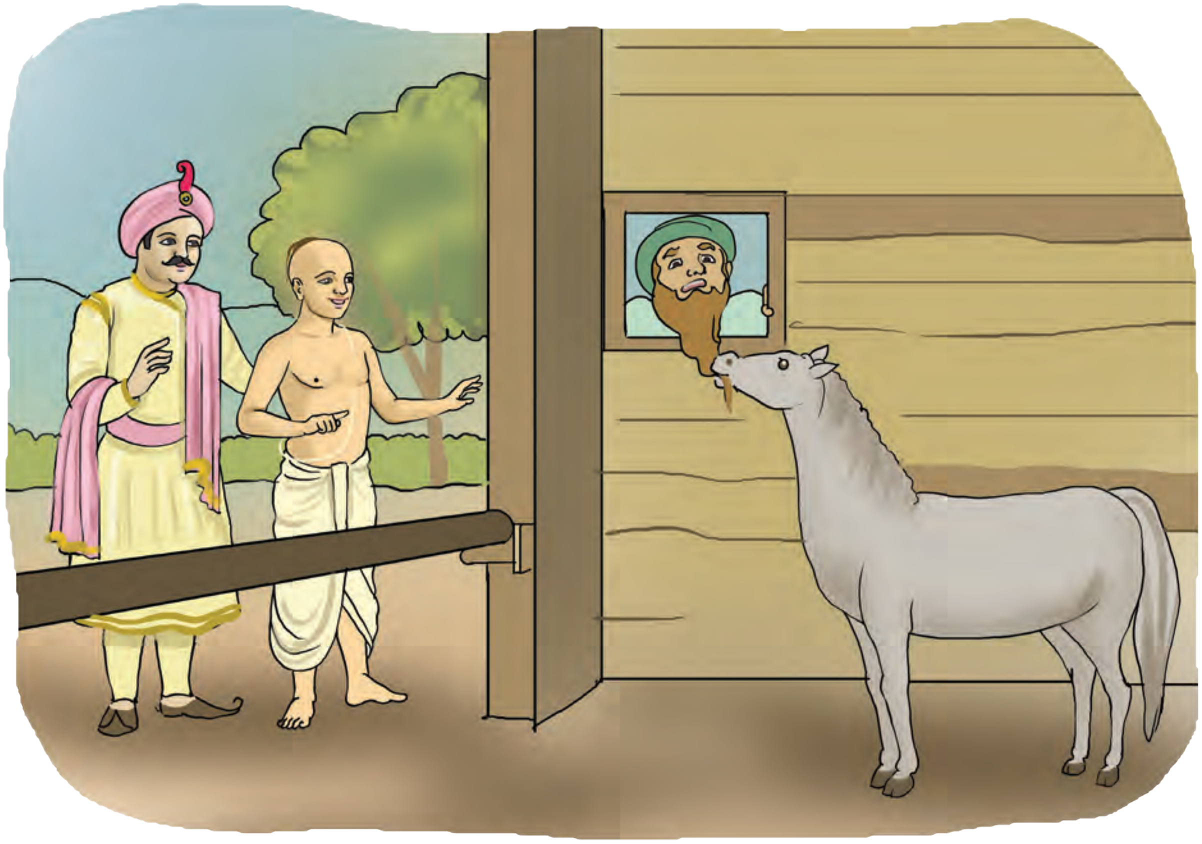

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಎಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿವಂತನೋ, ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಕೂಡ. ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರು ಅವಹೇಳನಕಾರಿ ಮಾತುಗಳ ನ್ನಾಡಿದರೆ, ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ, ಮುಂದೆ ಸಮಯಾವಕಾಶ ನೋಡಿ, ಅವಮಾನಿಸಿದವರಿಗೆ ಎದಿರೇಟು ಕೊಟ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗಾಯಿತು. ಅರಬಸ್ಥಾನದ ಕಾಠೇವಾಡದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಜಾಟ್ ಸರದಾರ ಹಲವು ಕುದುರೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರ ಬಳಿ ಬಂದ. ನೋಡಲು ಅತಿ ಸುಂದರವೂ, ಸದೃಢಕಾಯದವೂ ಆಗಿದ್ದ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಏನು ಅನಿಸತೊ, ಆಸ್ಥಾನಿಕರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆದು,

''ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕುದುರೆ ಮರಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯಾರು ಇವುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಾರೊ ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಲಾಗುವದು'' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನೂ ಒಂದು ಮರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಹಿಂದೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಸಾಕಿದ್ದ ಪರಿ ನೆನಪಾಗಿ,

''ಇದು ಕುದುರೆ ಮರಿ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಸಾಕಿದಂತಲ್ಲ, ನೆನಪಿರಲಿ'' ಎಂದರು ರಾಜರು ನಗುತ್ತ. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಉಳಿದ ಪಂಡಿತರೂ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು.

''ಮಹಾರಾಜರೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದಾದರೂ ಕುದುರೆ ಸಾಕುವದುಂಟೆ? ಅವರೇನಿದ್ದರೂ ಆಕಳು ಸಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಯಕ್ಕು'' ಮೊಳ ಉದ್ದ ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಜಾಟ್ ಸರದಾರ ಮೂದಲಿಸಿದ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅವಮಾನವಾದರೂ, ಏನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. 'ಈ ಗಡ್ಡದ ಸರದಾರನಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬೇಕು' ಅಂತ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದುಕೊಂಡ.

ಎಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಮೇವು ಹಾಕಿ, ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತೊಡಗಿದರು. ಅವು ಒಂದೊಂದು ಆನೆಗಳಂತೆ ಕೊಬ್ಬಿ ನಿಂತವು. ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಆದರೆ ಇದಾವುದಕ್ಕೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ತೆನ್ನಾಲಿರಾಮ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿದ್ದ. ಸುತ್ತಲೂ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕುದುರೆ ಮರಿಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೂತು ಮಾಡಿದ. ಆ ತೂತಿನ ಮೂಲಕವೇ ಕುದುರೆಗೆ ಹುಲ್ಲು-ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಹಿಡಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು.

ಕೆಲ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದವು. ಎಲ್ಲ ಆಸ್ಥಾನಿಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಮಹಾರಾಜರು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ನಿರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ಕುದುರೆಗಳು ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ತೆನ್ನಾಲಿರಾಮ ಮಾತ್ರ ಬರಿಗೈ ಭಂಟನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ.

''ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕುದುರೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಕಾಣಿಸುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?'' ರಾಯರು ಕೇಳಿದರು.

''ಮಹಾರಾಜ, ನನ್ನ ಕುದುರೆ ಇವರೆಲ್ಲರಂತಲ್ಲ. ಮಹಾನ್ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದು'' ಎಂದ ವಿನಿತನಾಗಿ.

''ಅದೇನು ಹುಲಿಯೋ... ಸಿಂಹವೋ...? ಎಂತೆಂಥ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸಿದವನು ನಾನು... ನಡೆಯಿರಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡೋಣ. ಆ ನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆಯನ್ನು'' ತನ್ನ ಉದ್ದನೆಯ ಗಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ ಸರದಾರ ಹೇಳಿದ.

''ಆ ಕುದುರೆಗೆ ನಿಮ್ಮಂಥವರೇ ಸರಿ... ದಯಮಾಡಿಸು'' ಎಂದು ಸರದಾರನತ್ತ ನಗೆ ಬೀರಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಯತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ದ.

ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಕುದುರೆ ಲಾಯವೇ ಕಾಣಿಸಲೊಲ್ಲದು. ಸರದಾರ ಚಕಿತನಾಗಿ ತೆನ್ನಾಲಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆತನನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಕಡೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಕುದುರೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ.

ಸರದಾರ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ ತೂರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಮುಖಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಆತನ ಉದ್ದನೆಯ ಗಡ್ಡ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು. ಅಂದು ಹುಲ್ಲಿನ ದರ್ಶನವೇ ಆಗಿರದ ಆ ಕುದುರೆ, ಉದ್ದನೆಯ ಗಡ್ಡವೇ ಹುಲ್ಲೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಸರದಾರ ಕೂಗಾಡತೊಡಗಿದ. ಆದರೆ ಕುದುರೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆತನ ಗಡ್ಡ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

''ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಸು'' ಸರದಾರ ಅಂಗಲಾಚಿದ. ತೆನ್ನಾಲಿ ಓಡೋಡುತ್ತ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡ- ''ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಕುದುರೆ ಸರದಾರನನ್ನು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ... ಐದಾರು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿರಿ.''

ರಾಜರಿಗೂ ಗಾಬರಿ. ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಅವರೂ ತೆನ್ನಾಲಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಗೋಡೆಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾಟ್ ಸರದಾರ ನೋವಿನಿಂದ ಕೂಗಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ.

''ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಈ ಸರದಾರನ ಕಷ್ಟ ನೋಡಲಾಗದು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಅಪಾಯದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡು'' ಮಹಾರಾಜರು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅದೇ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಹಿಡಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮುಂಚಾಚಿದ. ಆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ, ಕುದುರೆ ಗಡ್ಡದಿಂದ ಬಾಯಿ ಸಡಿಲಿಸಿ, ಹುಲ್ಲಿನತ್ತ ಚಾಚಿತು. 'ಸತ್ತೇನೊ.. ಬದುಕಿದೆನೊ...' ಎಂದು ಜಾಟ್ ಸರದಾರ ಮುಖ ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದ.

''ನೋಡಿದಿರಾ ಸರದಾರಜಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಗೆ ಕುದುರೆ ಸಾಕಬಲ್ಲರು...'' ತೆನ್ನಾಲಿ ನಗುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ...

''ಮಾಫ್ ಕರೋ ಭಾಯಿ...'' ಎರಡು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ, ಸರದಾರ ಕ್ಷಮೆಯಾಚಿಸಿದ.

ತೆನ್ನಾಲಿ ಸಾಕಿದ ಕುದುರೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಶಾಲಿ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಮಹಾರಾಜರು, ಬಹುಮಾನ ನೀಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ:-

ಕಾಯ - ದೇಹ, ಶರೀರ; ಪರಿ - ರೀತಿ, ಬಗೆ; ಲಾಯ - ಕುದುರೆ ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ; ಗಾಬರಿ - ಬೆದರಿಕೆ; ಅಂಗಲಾಚು - ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು.

ಅಭ್ಯಾಸ

ಕೃತಿ 1) ಕೆಳಗಿನ ಜಾಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

I.

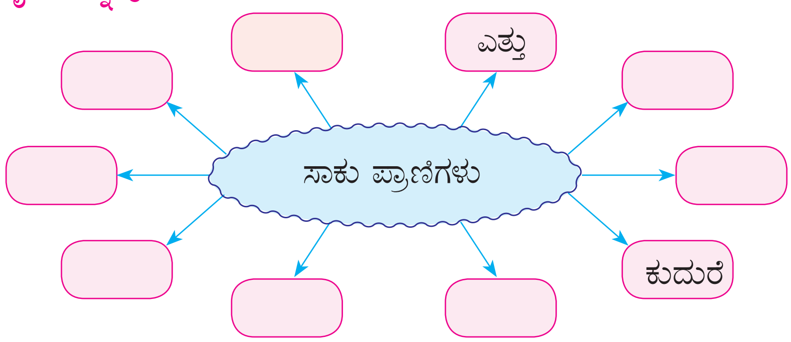

II.

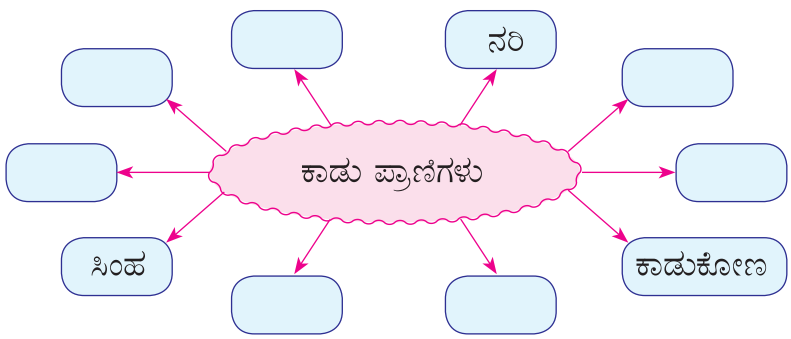

ಕೃತಿ 2) ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಉದಾ. 1. ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ

2. ಮೊಲದ ಬಿಲ

1) ಕೋಳಿಯ ....

2) ದನಗಳ ....

3) ಜೇನಿನ ....

4) ಹಾವಿನ ....

5) ಹುಲಿಯ ....

6) ಗಿಳಿಯ ....

ಕೃತಿ 3) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1) ರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಗುಣವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಾವವು?

ಉತ್ತರ: ....

....

....

....

2) ರಾಮಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಏಕೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತು?

ಉತ್ತರ: ....

....

....

....

3) ತೆನ್ನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣನು ಕುದುರೆ ಮರಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದನು?

ಉತ್ತರ: ....

....

....

....

4) ಸರದಾರ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಏಕೆ ಕೂಗಾಡತೊಡಗಿದನು?

ಉತ್ತರ: ....

....

....

....

ಕೃತಿ 4) ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಿದರು? ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉದಾ: ''ಇದು ಕುದುರೆ ಮರಿ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಸಾಕಿದಂತಲ್ಲ''

ಉತ್ತರ: ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರು ಹೇಳಿದರು.

1) ''ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಸು.''

ಉತ್ತರ: ....

2) ''ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಈ ಸರದಾರನ ಕಷ್ಟ ನೋಡಲಾಗದು''.

ಉತ್ತರ: ....

3) ''ಮಾಫ್ ಕರೋ ಭಾಯಿ''

ಉತ್ತರ: ....

ಕೃತಿ 5) ಕುದುರೆಯ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉತ್ತರ: ....

....

....

....

....

....

....

ಉಪಕ್ರಮ : 'ಅಕಬರ-ಬೀರಬಲ್ಲ' ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿರಿ.

IKR5XM